

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XII. Caesareae presbyter jam ante fuerat ordinatus. Alexandria pellitur,

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

IX: Neque sibi sane hac oblata facultate defuit; beneficentissimi quippe hominis liberalitate usus, quinque priores Commentariorum in Iohannem Tomos, & initium sexti Alexandria hoc tempore, & ex Achaico, quod mox exponemus, itinere redux elaboravit. Octo item priores in Genesim Tomos è duodecim confecit: Psalmos ad hæc exposuit viginti quinque priores, quamvis plures etiam subinde enarraverit, ut dicemus infra; & Ieremiæ quoque Lamentationes totis voluminibus interpretatus est. Adde libros de Principijs, & *de vita nre* decem, quos eadem tempestate Alexandria composuit.

Bar. ad A.
230. N. 7.

Hieron. de
Script. He-
braic. cap. 25.
Rufin. in
Euseb. s.
27. lib. 6.
Euseb.
Hieronym.
Ep. 118 ad
Marcellianum

X. His intentum studiis Origenem interpellarunt negotia Ecclesiastica, quorum gratia in Achaiam profectus est. Negotia illa quæ fuerint, non expressit Eusebius; Baronius conjecturis reperire voluit; eaque de causa profectum in Græciam Origenem diuinat, ut Nicopolitana Editionis circa hæc tempora reperta compos fieret. Sed quor-
sum ad excogitatas descendemus conjecturas, cum veritas ipsa palam extet? scribunt si-
quidem Hieronymus & Rufinus Achaia Ecclesias plurimis tunc Hæresibus fuisse vexatas; quibus expugnandis idoneum præ ceteris visum Origenem, eam illi causam in Græciam proficiscendi fuisse. Illuc vero accersitum ab Ambrosio non absurde quispiam suspicabitur; nam Alexandria crebro abfuisse Ambrosium constat & postquam inter eos necessitudo intercessit, Athenis fuisse, atque inde literas ad Origenem dedisse ex Hieronymo discere licet. Hæc quidem proponimus, non asserimus. Hinc etiam habitæ sibi cum Hierosiarca quodam concertationis exemplar ad amicos in Palaestinam misit Adamantius, qui falsis de se, deque ea disputatione rumoribus occurreret. Athenis moram fecisse Origenem certum est, moræ tempus incertum: rediisse tamen sequenti anno, vel biennio post, inter Chronologos constare video. Equidem non multo minus biennio itineris Achaici tempus fuisse existimo; nam & per Palaestinam iter habuit, ibique moratus est aliquandiu, & spatium aliquod itione ac reditione consumtum est, & in Achaia cum Hæreticis, velitando, & Athenis perlustrandis, scholisque Philosophorum frequenterandis, (quod ab eo factum testantur Epiphanius & Nicetas, & huc commode referri potest) sit longum tempus contritum fuisse necesse est. Nec causæ est cur ex hac scholarum frequentatione aliud Atheniense iter ab Origene olim adolescente institutum fingant Baronius & Petavius: nam ad Philosophos & Rhetores ibant cuiuscunque ætatis homines, neque verisimile est Origenem Philosophiæ, reliquarumque disciplinarum amore flagrantem, in ea degentem urbe quæ artium omnium inventrix haberetur, & in qua cum civium, tum advenarum præcipuum esset studium novi aliquid vel dicere, vel audire, ætate fuisse absteritum quominus civitatis consuetudine ad explendam cupiditatem uteretur. Supra quidem observavimus testificari Porphyrium, ad Plotinum Romæ publicè docentem aliquando accepisse Origenem quemdam, alium ab Adamantio, Plotini aequalem, eoque conspecto victum pudore Plotinum dicendi finem fecisse. Prius idem factum legimus à Tullio, qui octo jam & viginti annos natus, cum Romæ esset biennium versatus in causis, & jam inter primos Urbis oratores poneretur, Athenas tamen ad Antiochum Philosophum, & Demetrium Rhetorem se contulit. Inde ad Asiaticos Oratores, ipsumque demum Molonem se applicavit. Quin & Antonij Gniphonis scholam frequentasse, etiam cum Prætura fungeretur, à Tranquillo proditum est. Sane in hæc Achaica remansione Nicopolitanam Editionem natum fuisse Origenem credibile est: causam hanc itineris habuisse, non item.

Epiph. Her.
64. c. 1.
Nict. Th.
sane. Onho-
doxa sibi
lib. 4. H.
198. 31.
Hieron. ad
A. 232. N.
7.
Petavi. ad
Epiph. Her.
64. c. 1.

Sueton. de
illust. Græ-
max. cap. 7.

Origen. in
Ep. ff. ad
amicos Alex-
andrinæ.

XI. Digressum inde, Epheso transiisse non præter verisimilitudinem credi potest. Scribit siquidem Origenes se aliquando Ephesi in Hæreticum quemdam incidisse, qui cum ne verbum quidem secum conferre sustinuisset, se tamen inde profecto confictam falsæ disputationis historiam misisse ad discipulos, aliosque: at eum demum Antiochiæ vanos falsæ victoriæ rumores spargentem, postquam illuc accessit, publicè coarguisse, hominisque vanitatem confutasse. Id si quis tum contigisse velit, cum vix in aliud tempus reuocari possit, savebo conjecturæ: sed & hic quoque iudicium suum sibi unusquisque integrum habeat, nec omnes enim Origenis peregrinationes literis fuisse traditas existimo, cum ipse præsertim alicubi se multa terræ loca peragrasse doceat. Quæ hoc ergo loco, & alibi passim dubitanter proponuntur à nobis, sic Lector accipiat tanquam meras conjecturas, aliqua, si forte, verisimilitudine conjunctas; solida nulla & constanti ratione subnixas.

XII. Prius autem quam Athenas veniret, arripuerat iter per Palaestinam, & Casarez ab Episcopis supra jam commemoratis Theodisto, & Alexandro ad sacrum Presbyterij ordinem inecat proventus. Prioresne jam ante susceperit ordines, necne, non liquet; facile equidem adducor ut credam per saltum, ut vocant, Presbyterum fuisse ordinatum, prout primævis Ecclesiæ temporibus in more positum fuit. Id tum contigit cum Antiochenæ Ecclesiæ regimem cepisset Zebinus, Christi nimirum 228 anno, Alexandri Se-

A veri 7, Origenis 43. Factum hoc à sanctissimis Episcopis in homine ditionis non suæ, sub testimonio Epistolæ Ecclesiastica, qua discedentem Demetrius fuerat profecutus; ut ad eum sui purgandi causa rescripsit Alexander, mansueti vir ingenio atque leni: cujus testem damus Hieronymum. Quamobrem Episcopi Ægypti & Alexandria in Synodica Epistola aduersus Origenis doctrinam, *καταγγιλιζοντες αὐτὸν ὡς ἄπιστον καὶ ἑτεροδοξόν* *κατὰ τὴν ἁγιωτικὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ καὶ τῶν ἐπισκοπικῶν ἀποστόλων* agnoscunt. Quo magis miror scripsisse Photium, Alexandria Origenem profectum, abique proprii Episcopi consensu Presbyterij dignitatem suscepisse. Idem addit facti auctorem fuisse Theodotum, probatorem Alexandrum. Vt est, hoc dolore graviter exarsit Demetrius, & ex insigni Origenis gloria jamdiu in sinu collectum invidia virus totum evomuit, unde ingentes subinde concitati tumultus totam Ecclesiam in factiones dispartunt. Nam primum Origenis castrationem, *mirifice* à se antea laudatam & probatam, publice disserere ac traducere cepit, Ecclesiam omnem aduersus eum concitare, hunc honore Sacerdotij privare, & ab Ecclesia postremo communione segregare. Narrat quippe Photius geminam aduersus eum coactam fuisse Synodum; quarum prior Episcopis aliquot, & Presbyteris constata, eum docendi munere abdicandum & Alexandria pellendum sanxit, Presbyterij dignitatem non abstulit; altera à Demetrio ex aliquot Ægypti Episcopis coacta Sacerdotij quoque honore exuendum decrevit. Huic Demetrii decreto consensisse uniuersum orbem, excepta Palaestina, Arabia, Phoenicia, & Achaia testificatur Hieronymus; nec propter dogmatum novitatem, errore seu invidia laudem virtutis ejus fuisse obtritam. Auctor quoque idem ipse est, non Presbyterio solum Origenem à Demetrio esse submotum, sed Ecclesiam etiam societate prohibita, consentientibus in id Sacerdotibus; ut mihi verisimile fiat in Synodo à Demetrio collecta sancitum quoque illud fuisse. Sed jam antea patria excesserat eum coit Demetria illa Synodus, quemadmodum dicemus paulopost. Ita Achaia reuersus Alexandriam Adamantius jam Presbyter, pristinisque intentus studiis, à proprio Episcopo sibi primum favente, deinde clam invidente, tum maximis ad invidiam odij factis accessio- nibus palam infenso agitatus, tandem defessus malis injuriæ concessit, patrisque sedi- bus excedere coactus est. Exilium quippe ipsi decernente Synodo, quod sibi praesentebat esse faciendum vel ingratis, sponte admittere maluit: cum praesertim ingravescentem invidiam ferre non posset. Sic enim conciliandi sunt, qui jactant sponte abiisse ipsum, D eum iis qui patria expulsum & exterminatum fuisse volunt.

XIII. Aliam exilij hujus causam affert Epiphanius, atque eximia florentem eruditio- nis ac sanctitatis laude Origenem, magistratum in se Alexandrinorum, Praefectorumque acuisse invidiam, & potentium inimicitias pro Christo appetivisse; & ab iis comprehensum aliquando in eam fuisse necessitatem adductum, ut vel Idolis sacrificandum sibi esset, vel Æthiopsis libidini corpus offerendum; qua rei indignitate commotum, virum omnia praestudio castitatis postputantem, tam leni se ac victo animo ostendisse, ut sacrificaturum se reciperet; nec id fecisse tamen, sed thus in manus ejus impositum ab adstantibus in ignem fuisse excussum: (addit Nicetas contigisse id, cum immutata sententia revocaret promissum, eoque stare detrectaret) hinc ipsum tanta aspersum esse infamia, ut Ecclesia depelleretur; cumque ludibria, & oculorum conjectum, quibus ut idololatra destinabatur, ferre non posset, invidiæ detestandæ gratia Casaream commigrasse. Constat certe ex eodem Epiphanio, dubitasse tantum Origenem idololatriamne admitteret, ad facinus non omnino pervenisse; quæ cum dubitatio crimen tamen ipsa sit, admissum humanitus peccatum tempectiva & salubri poenitentia emendasse; nec Petri lapsum solummodo, sed lacrymas etiam ac dolorem representasse. Quemadmodum autem Origeni ad hujusmodi flagitium praevitit Petrus, ita Marcellino Papa uterque: hunc enim templum Vestæ cum Diocletiano ingressum thus obtulisse ejus nomine inscripta Acta testantur. Quod fictum tamen & falsum esse contendit Augustinus aduersus Petilianum Donatistam. Et ut verum sit, hunc martyrio paulopost summa constantia suscepto scelus reparasse certum est. Tam luculentis autem signis poenitentiam suam Origenes publice testatus est, ut ab otiosis subinde hominibus suppositus fuerit liber De poenitentia Origenis, quem in Apocryphorum censum Gelasius Papa retulit. Is tamen liber, ad quem pertinet Origenis lapsum, dubitavit Baronius: cujus enim sese criminis reum hoc libro peragit Adamantius, vix ad eam quam tractamus Epiphaniij historiam potest accommodari. Ac illud praecipue flagitium causæ fuisse existimo, quamobrem Sacerdotio & Ecclesia abdicatus fuerit: ea siquidem poena delicto hujusmodi Apostolicis Canonibus irrogatur. Nec mirum ab aliis ipsum Ecclesijs benigne fuisse susceptum: quanta enim indulgentia & caritate adhiberentur olim Christiani, qui post ejuratam infirmitate animi ac mollitie Christum poenitentia ducti ad meliorem mentem converterentur, discere licet ex Epistola Dionysij Alexandrini ad Fabium Episcopum Antiochenum, contra Novatam. Quod si suscepti tantum

Hieron. de
Script. Eccl.
in Orig. ad
Alexandro.
Phot. Cod.
118.

Phot. ibid.

Hieron. lib.
2. in Rufin.
cap. 5.

Epiph. Hav.
64. cap. 2.

Nicet. Theol.
or. hoc. fidei
l. 4. barst.

August. De
unic. bapt.
cap. 16.

Gelas. in
Cens. Rom.
Dec. 1. Par.
Dist. 15.
Bar. ad A.
N. 112.

apud Euseb.
lib. 6. Hist.
cap. 42.